

Motion till riksdagen 2012/13: MJ420

av **Cristina Husmark Pehrsson (M)**

Motverkande av spridning av dvärgbandmask

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hindra mårhundens expansion genom att säkerställa Mårhundeprojektets fortlevnad samt att skyndsamt återinföra kravet på avmaskning av hundar som förs in på svenskt territorium för att därigenom förhindra spridning av dvärgbandmask.

Motivering

I Tyskland undviker allt fler att plocka bär och svamp ute samt att klappa främmande hundar av risk för att smittas av dvärgbandmasken. Oron över smittan är utbredd, och denna utveckling måste stävjas så att vi inte får samma problem i Sverige.

Vi ser nämligen idag hur dvärgbandmasken sprider sig över stora delar av norra halvklotet. I Europa förekommer den främst i Centraleuropa, men har nu börjat breda ut sig även i norra Europa. Det är en parasit som har räv eller mårhund som egentlig huvudvärd. Men även hundar kan fungera som alternativ huvudvärd. I huvudvärden utvecklas parasiten till en mycket liten bandmask. Masken producerar ägg som kommer ut med avföringen och äts upp av en gnagare, som fungerar som mellanvärd för parasiten. I gnagaren utvecklas ett larvstadium i form av en blåsmask. En ny huvudvärd smittas sedan genom att äta en smittad sork. Människan är en alternativ mellanvärd och kan få blåsmask i levern eller andra organ om hon får i sig parasitäggen.

Mårhundens förökning är snabb och blir, till skillnad från räven, upp till 30 gånger fler individer på samma yta, vilket bidrar till en mycket hög risk för epidemisk smittospridning, oavsett vilken smitta det gäller. Därför tenderar mårhundens utbredning att minimera, alternativt utrota, många andra arter såsom markhäckande fågel och groddjur inom sina revir. Mårhundens spridning

Fel! Okänt namn på

förutom rabies även dvärgbandmask, som orsakar dödliga cystor i levern hos människor som det idag saknas effektiv behandling mot. Det kan omöjliggöra bär- och svamplockning, då parasitens ägg via mårhundens och rävens avföring riskerar smitta människan i infekterade områden.

Mårhundens är en sådan invasiv art som Sverige genom att anta och ratificera ett flertal internationella konventioner ska ”förhindra införsel av, kontrollera eller utrota de främmande arter som hotar ekosystem, livsmiljöer eller arter”. Mårhundens står också upptagen på listan över Europas mest invasiva arter.

Den bekräftas även allt oftare i södra Danmark, vilket för södra Sverige innebär en potentiell sydlig invandringsväg. I Sverige finns sedan 2008 ett projekt för att förhindra spridningen av mårhund i Sverige, Norge och Danmark samt EU. Projektet drivs i ett samarbete mellan Naturvårdsverket, Jägarförbundet, Sveriges lantbruksuniversitet samt länsstyrelserna i Norrbotten, Västerbotten och Skåne. Målet med projektet är bland annat att få bort mårhundens ur landet och se till att etablera varningssystem för att förhindra att nya djur kommer in. Sedan 2010 ingår Mårhundprojektet i EU-miljöprogrammet Life plus. Nära 49 miljoner kronor satsas till att projektet löper ut 2013 år och syftar till att använda lärdomarna från Sverige i både Danmark och Finland.

Nordiska rådet har i en rekommendation uppmanat regeringarna i de nordiska länderna att upprätta en samnordisk strategi för att förhindra mårhundens expansion och därmed spridningen av dvärgbandmasken. Vi måste tillsammans agera så att mårhundens inte får fortsatt fäste i vare sig Sverige eller de andra nordiska länderna.

Även sällskapshundar som förs över den svenska gränsen kan vara bärare av dvärgbandmask. Idag krävs hundpass, märkning av hunden och att man anmäler att man har med sig hund, men däremot inte längre avmaskning när man för in hundar på svenskt territorium. Detta är en icke önskvärd och riskfylld utveckling. Arbetet för tullen förenklas visserligen, då de slipper kalla in veterinärer för de hundägare som har missat att avmaska, och det är ganska vanligt förekommande. Den eventuella olägenhet som uppstår i att behöva kalla in en veterinär kan emellertid inte vara avgörande om spridning av dvärgbandmask är överhängande. Men det är allt för få som anmäler att man har hund med sig överlag, och då hundar inte uppvisar något synligt tecken när de är bärare av dvärgbandmask blir kontrollen av parasitens spridning hos hundar mycket vanskelig. Illegal import av hund bidrar också till att öka risken att få in dvärgbandmask. Sannolikheten att dvärgbandmasken förs in i Sverige ökar följaktligen, och åtgärder som avmaskning kan vara för sent om masken väl får fäste. Eftersom risken för spridning av dvärgbandmask då ökar bör utvecklingen följas noggrant och vid hög förekomst bör beslutet omprövas. Det ska dock understrykas att även om vi har konstaterat få fall av dvärgbandmask hos räv i Sverige under de två senaste åren så finns det mycket goda skäl att fortsätta det förebyggande arbetet.

I många länder runt om i Europa har kravet på att avmaska hundar tagits bort. Finland och Norge samt Irland, Malta och Storbritannien har dock kvar kravet på avmaskning. Det är således möjligt för enskilda länder att ha en

Fel! Okänt namn på

egen inhemsk lagstiftning i denna fråga. Något som Sverige helt självklart bör överväga att därför att se över möjligheterna om att återinföra kravet på avmaskning för hundar som förs in på svenskt territorium. Det är inte bara viktigt för att förhindra den sjukdomsrisk som kommer med dvärgbandmasken, men det är även av stor vikt om vi inte ska tvingas förändra vårt beteende till hundar, om vi ska kunna plocka bär ute och om vi ska behålla våra våtmarker och ekosystem.

Mårdhundsprojektet har inneburit mycket gott för att motverka och stävja mårdhundens expansion och därmed riskspridningen av dvärgbandmasken. Projektet löper dock ut 2013. Med hjälp av projektet har 6–8 kullar, innebärande ca 50 djur, blivit infångade. Till följd av mårdhundspopulationens snabba spridning innebär det att utan att fånga in dessa hade vi nu haft upp emot 1 000 potentiella mårdhundar i landet. Vi hade kanske då varit utanför det fönster där det går att stoppa arten från att få fäste i hela landet. Därför är det viktigt att redan nu utveckla nya strategier för att möta hotet som kommer med en expansion av mårdhund och dvärgbandmasken och säkerställa projektets fortlevnad.

Därför är det viktigt att redan nu utveckla nya strategier för att möta hotet som kommer med en expansion av dvärgbandmask och säkerställa Mårdhundsprojektets fortlevnad. Det ligger i allas vårt intresse att våra barn och barnbarn även i framtiden ska kunna klappa hundar och plocka bär.

Stockholm den 24 september 2012

Cristina Husmark Pehrsson (M)